

CHP
T.C. HALK PARTİSİ
Başkanlığı
4.4.2013
827

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sürekli göç veren, 1990'lı yıllarda 110 bin olan nüfusu 2000 yılında 97 bine, günümüzde de 75 bine kadar gerileyen, küçülmenin bu hızla devamı halinde 2023'te 50 binin altına gerileyeceği öngörülen Bayburt'taki göçün nedenlerinin araştırılması, izlenilecek teşvik politikaları ve uzun vadeli yatırım stratejileriyle öncelikle terk edilemeyecek bir şehir haline getirilmesi ve göç veren değil, göç alan bir ile dönüştürülmesi için Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

[Handwritten signatures]
Mehmet S. KESİMOĞLU
K.ELİ MV.
Sena KALELİ
Bursa Milletvekili

Ali Demircan
Adana MV

Caudeen YİCEER
Tehirdağ MV

Ali Hüseyin
H. K. Başaran
İzmir MV

İhsan Özkes
İstanbul MV

Recep Gürbüz
Eskişehir MV

M. SERDAR SOYDAN
GARAKKALE MV

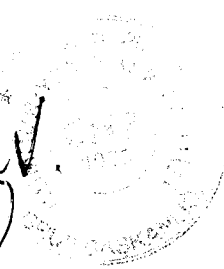
Mehmet Hilal Köpken
Kocaeli

Ali ÖZGÖR
Ankara MV

[Handwritten signature]

Hüseyin Güneş
Kocaeli MV

Ali SAKITBAŞ
Çankaya MV

GEREKÇE

Geçmiş Milattan önce 3000'li yıllara kadar uzanan Bayburt, Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olup, çok eski transit ticaret yolu olan Trabzon-İran arasındaki "İpek ve baharat yolu"nun bir durağıdır. Xenophan, Anabasis adlı eserinde Bayburt'tan büyük, kalabalık ve zengin bir şehir olarak bahsetmektedir.

Bayburt ekonomisi iklim ve coğrafi şartlara bağlı olarak tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Tarım ekonomisinin de temel kaynakları hayvan yetiştiriciliği ve bitkisel üretim teşkil etmektedir. Ekonomik yaşam tarihi gelişimi içinde temel özelliğini değiştirmemiştir. Sanayileşme ise yok denecek kadar azdır. Ticaret ve sanayinin gelişmediği ilde tarım ve hayvancılık başlangıçtan beri ekonomiyi sürükleyici bir rol oynamıştır. Arazinin büyük bir kısmı kıraç olup Çoruh vadisinde; Aydın-tepe ve Sünür ovalarında sulu tarım yapılmaktadır. Hayvancılık ilin geçim kaynaklarından en önemlisidir. Arazi hayvancılık yapmaya çok elverişlidir. Mera hayvancılığı yapılmaktadır. Son yıllarda besi hayvancılığına ve arıcılığa doğru bir gelişme gözlenmektedir. Tarım ve hayvancılık dışında kalan ekonomik yapı, üretim yolu ile satıştan çok, dışarıdan getirip satışa sunma şeklinde gerçekleşmektedir.

Türkiye İhracatçılar Meclisi ihracat verilerine göre Bayburt geçen yıl ihracatı en hızlı düşüş gösteren il olmuştur. 2012 yılında Türkiye genelinde 151 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilirken, Bayburt'ta ise sadece 353 bin dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Oysa 2011'in ihracat rakamı 2 milyon 460 bin dolardır. Yani yüzde 85'lik bir düşüş yaşanmıştır.

Diğer yandan Türkiye genelinde Ağustos 2010'dan Ağustos 2011'e 121 bin işyeri açılırken, bu süre zarfında en az işyeri açılan il ne yazık ki Bayburt'tur. Söz konusu sürede 75 işyerinin açıldığı Bayburt'u, 88 işyeri ile Hakkâri, 92 işyeri ile Tunceli ve 93 işyeri ile Kilis izlemektedir.

Ancak tarımda işletmelerin küçüklüğü ve verim düşüklüğü, yeni iş olanaklarının geliştirilmemesi, üretimde devletin öncü rol oynamaması gibi faktörler il ekonomisini olumsuz etkilemekte, gelir yetersizliğine yol açmaktadır. Bu işletmelerde işçi istihdamının ihtiyaca cevap verememesi ve yeni işletmelerin kurulmaması nedeniyle halk genelde yabancı ülkelere ve diğer gelişmiş illere göç ederek geçimini temin etme yollarını aramaktadır. Göçün sebebi işsizlik, işsizliğin sebebi de il ekonomisinin gelişmemesidir. Üretim alanlarının ve sahasının yetersizliğidir. Coğrafi koşullardan dolayı nakliye ve ulaşım sıkıntısıdır. İldeki sanayi ve ticari hayatın gelişmesi, ekonominin canlandırılması ve topyekûn kalkınmanın sağlanabilmesi için ulaşım çok büyük önem kazanmaktadır. Cumhuriyet tarihinde en çok yol yapıldığıyla övülen bir dönemde bile Bayburt, ne yazık ki ulaşım da payına düşeni alamamıştır. Bu nedenle göç ve gurbetçilik ilin geçimini destekleyen bir unsur haline gelmiştir.

Nitekim 1990'lı yıllarda 110 bin olan Bayburt'un nüfusu 2000 yılında 97 bine, günümüzde de 75 bine kadar gerilemiştir. Şehir, ekonomik hayatın durgunluğu ve yatırımsızlık nedeniyle sürekli göç vermekte ve küçülmeğe. Göç ve küçülmenin bu hızla sürmesi halinde nüfusun, yapılan çalışmalara göre 2023'te 50 binin altına gerileyeceği öngörülmektedir. Ticaret ve sanayinin gelişmediği, tarım ve hayvancılığın ekonomiyi canlandıramadığı, el sanatlarının ve dokuma işlerinin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu Bayburt'ta halk, sosyal yardımlarla atıl durumda bırakılmakta ve göç çare olarak görülmektedir.

Bu durum ildeki sosyal yaşamı da olumsuz etkilemekte, Bayburt içine kapanan bir il görünümüne dönüşmektedir.

Bayburt, iş bulmak ve daha çok para kazanmak için milyonlarca kişi büyük şehirlerin yolunu tutarken Anadolu'nun küçüleceği, büyük şehirlerin göç dalgalarının altından kalkamayacağı, sosyal problemlerin içinden çıkılmaz hale geleceği, adaletli paylaşım için adaletli yatırımın gerekli olduğu gerçeğinin en çarpıcı örneğidir.

Tarım ve hayvancılık gibi geleneksel ekonominin canlandırılmasının yanı sıra Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun en büyük traverten yataklarına sahip olan Bayburt'un izlenilecek teşvik politikaları ve uzun vadeli yatırım stratejileriyle öncelikle terk edilemeyecek bir şehir haline getirilmesi, bir cazibe merkezine dönüştürülerek göç veren değil, göç alan bir ile dönüştürülmesi acil bir zorunluluk haline gelmiştir.

